

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten
Fredrik Wilde

BESLUT

1 (8)

2004-03-29

Dnr 511-8892-00

Enligt sändlista

RR nr. 1702064

laga kraft 2004-04-30

NATURRESERVATET BJURSJÖHÖJDEN SÄFFLE KOMMUN, VÄRMLANDS LÄN

BESLUT

SYFTE	2
INSKRÄNKNINGAR OCH FÖRESKRIFTER	2
A. Beslut med stöd av 7 kap. 5§ miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.	2
B. Förpliktelser med stöd av 7 kap. 6§ miljöbalken.	3
C. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 30§ miljöbalken om rätten att färdas och vistas i reservatet och om ordningen i övrigt (gäller även markägare och innehavare av särskild rätt).	3
FÖRESKRIFTERNAS IKRAFTTRÄDANDE	3
SKÖTSEL OCH FÖRVALTNING.....	4

BAKGRUND

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET	4
BESKRIVNING AV DET OMGIVANDE LANDSKAPET	4
HISTORIK	5

MOTIVERING

MOTIV TILL SKYDD	5
PROPORTIONALITETSPRINCIPEN	6
UPPHÅVANDE AV TIDIGARE BESLUT.....	7

ÖVRIGT

BESKRIVNING AV RESERVATETS GRÄNSER.....	7
ÄRENDETS HANDLÄGGNING	7
YTTRANDEN FRÅN REMISSINSTANSER.....	7
HUR MAN ÖVERKLAGAR	7

BILAGA 1. ÖVERSIKTSKARTA	
BILAGA 2. BESLUTSKARTA	
BILAGA 3. REGISTERUPPGIFTER	
BILAGA 4. SKÖTSELPLAN	
BILAGA 4.1 SKÖTSELPLANEKARTA	
BILAGA 4.2 EKONOMISK UTREDNING	
BILAGA 5. ARTLISTA	
BILAGA 6. HUR MAN ÖVERKLAGAR	

Postadress
Länsstyrelsen Värmland
651 86 KARLSTAD

Besöksadress
Våxnäsgatan 5-7

Telefon
054 – 19 70 00 (växel)
054 – 19 72 72 (direkt)

Telefax
054 – 19 70 90

E-post
miljo@s.lst.se

2004-03-29

Dnr 511-8892-00

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

BESLUT

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken (1998:808) att upphäva sitt beslut av den 29 maj 2000, dnr 231-2650-00, gällande naturreservatet Bjursjöhöjden i Säffle kommun med tillhörande föreskrifter och skötselplan. Länsstyrelsen beslutar vidare att med stöd av 7 kap. 4 § att bilda ett nytt naturreservat, med föreskrifter och skötselplan enligt nedan, bestående av området för det gamla reservatet och ett tillkommande område. Det nya reservatet avgränsas med den svarta heldragna linjen på karta i bilaga 2. Naturreservatets namn skall vara *Bjursjöhöjden*.

Länsstyrelsens beslut om upphävande gäller endast under förutsättning att länsstyrelsens beslut om bildande av nytt reservat för området vinner laga kraft.

Syfte

Syftet med Bjursjöhöjdens naturreservat är att bevara och utveckla naturskogsartad gammal granskog med lövinslag, tallskog och våtmarker samt nystarta succession efter skogsbrand. Detta för att dessa miljöer innehåller många skyddsvärda arter med starkt reducerad förekomst i det brukade skogslandskapet. Naturreservatet ingår i Natura 2000-nätverket vilket innebär att bevara och upprätthålla gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som finns i området och listats i habitat- och fågeldirektivet. Detta innebär att naturtypen *västlig taiga* och *skogbevuxen myr* består till yta och karaktär med dess innehåll av typiska arter. För de utpekade arterna innebär gynnsam bevarandestatus att de lever kvar i området i livskraftiga bestånd eller att naturreservatet Bjursjöhöjden är en viktig värdekärna i landskapet med för arterna lämplig livsmiljö. De skyddsvärda arterna är *grön sköldmossa*, *tjäder*, *orre*, *järpe*, *vitryggig hackspett*, *tretåig hackspett*, *gråspett*, *spillkråka*, *sparvuggla* och *pärluggla*.

Ett bevarande med den inriktningen innebär ett bibehållande och utvecklande av gamla naturskogsbestånd med rik förekomst av död ved och grova lövträd samt nyskapande av brandfält.

Inskränkningar och föreskrifter

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att följande inskränkningar skall gälla i reservatet.

A. Beslut med stöd av 7 kap. 5§ miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det förbjudet att:

1. bedriva någon form av skogsbruk förutom åtgärder som anges i skötselplanen
2. schakta, tippa, fylla ut, nydika, anordna upplag eller omarrondera marken, i det fall det inte sker med stöd av skötselplan för reservatet

2004-03-29

Dnr 511-8892-00

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

3. uppföra radiomast eller anlägga luftledning
4. uppföra helt ny byggnad eller annan anläggning
5. bedriva markförbättringsåtgärd som våtmarkskalkning eller gödsling i området
6. bedriva viltvårdande åtgärder eller utfodring

B. Förpliktelse med stöd av 7 kap. 6§ miljöbalken.

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktigas att tåla sådana intrång i reservatet som:

1. utmärkning av och information om reservatet
2. undersökningar av markslag, landskapselement, växt- och djursamhällen samt arter, enligt redovisning under rubriken dokumentation och uppföljning i till beslutet hörande skötselplan
3. skötselåtgärder i enlighet med skötselplanen

C. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 30§ miljöbalken om rätten att färdas och vistas i reservatet och om ordningen i övrigt (gäller även markägare och innehavare av särskild rätt).

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det förbjudet att:

1. med bandspelare störa fåglar genom uppspelning av deras läten
2. insamla evertebrater, t ex skalbaggar och landmollusker eller plocka mossor, lavar och vedsvampar,
3. skada eller borttaga träd och buskar, inklusive död ved såsom lågor, torrträd och torra grenar,
4. framföra fordon,
5. skada eller borttaga naturföremål eller ytbildning eller skada marktäcket,
6. i näringssyfte organiserat utnyttja området, samt för skolor och institutioner att regelmässigt utnyttja området för att utföra naturvetenskapliga eller andra undersökningar.

Punkten C3 utgör inte hinder för passröjning under förutsättning att inte naturvärden påverkas negativt och att åtgärden sker i samråd med reservatsförvaltaren. Föreskriften C4 utgör inte hinder för terrängtransport av fälld älg förutsatt att spårbildning ej sker. Detta förutsätter att fordon med lågt marktryck används och att lämpligt körstråk för uttransport väljs. C4 utgör heller inte hinder för terrängtransport över Sundhöjden under förutsättning av det sker i samråd med reservatsförvaltaren och att enklare fordon med lågt marktryck används.

Länsstyrelsen kan meddela undantag från ordningsföreskrifterna under C6.

Ordningsföreskrifterna under C ska inte utgöra hinder för naturvårdsförvaltningen eller för den del av länsstyrelsens regionala miljöövervakning som utförs i samråd med naturvårdsförvaltningen.

2004-03-29

Dnr 511-8892-00

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

Ovanstående inskränkningar ska inte utgöra hinder för förvaltaren att genomföra eller upphandla den skötsel som ska genomföras enligt till beslutet hörande skötselplan.

Föreskrifternas ikraftträdande

Ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder ikraft tre veckor efter det att de utkom från trycket i länets författningssamling.

Skötsel och förvaltning

Med stöd av 3 § förordning om områdesskydd enligt miljöbalken (SFS 1998:1252) fastställer länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen. Fastställelsen omfattar inte P-platsen och vandringsleden. För dessa tecknas separata avtal. Fastställelsen omfattar heller inte den ekonomiska utredningen, (se bilaga 4.2).

BAKGRUND

Beskrivning av naturreservatet

Reservatsområdet ligger mellan 160 och 270 m ö h. Från Bjursjön och Bjursjöhöjden strax söder därom, sträcker sig reservatet västerut över Stora Sundhöjdtjärnet och Sundhöjden, ner mot Sundängen, Björnklammen i sydväst.

Merparten av reservatets fastmarksskog, cirka 128 hektar, består av äldre granskog i sent successionsstadium eller magrare tallskogar med inslag av hällmarker. På mossar och mossepartier dominerar tall med inslag av enstaka björk och gran. Död ved av både barr- och lövträd förekommer fläckvis i rikligt mångd.

De största naturvärdena i reservatet är knutna till de gamla granskogsbestånden med visst lövinslag och till de spridda, vid avverkning lämnade gamla aspar som finns på hyggen och i ungskogar. I de äldre, naturskogsartade bestånden finns en koncentration av rödlistade arter som föredrar fuktiga och skuggiga miljöer, bl.a. en artrik kryptogamflora med bl.a. förekomst av rosenticka, vit vedfingersvamp, grynig gelélav och norsk näverlav. Inom naturreservatet har även fyra rödlistade arter av vedlevande insekter påträffats; större flatbagge, bronsbjon, raggbock och aspraktbagge.

Följande naturtyper som ingår i habitatdirektivet i Natura 2000 finns representerade i området:

• <i>Västlig taiga</i> (9010)	87 ha
• <i>Skogbevuxen myr</i> (91D0)	6 ha

Betydande del av området har varit föremål för mer eller mindre omfattande skogsbruksåtgärder, och ca 41 hektar upptas av hyggen och ungskogar med varierande antal kvarlämnade lövträd och äldre tallar.

2004-03-29

Dnr 511-8892-00

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

Beskrivning av det omgivande landskapet

Naturreseptatet Bjursjöhöjden ska betraktas som en ur naturvårdssynpunkt värdefull del av ett större skogslandskap med höga naturvärden. I detta storområde, här kallat Bjursjön - Gillertjärn, är landskapet mycket kuperat, och karaktäriseras av långsmala sprickdalar i nord-sydlig riktning med mellanliggande höjdryggar. De enskilda höjdryggarna har en söndersprucken yta med gott om svackor, lodytor och små bergknallar. Sprickdalarna är smala, ofta med myrdråg, sumpskogar eller små bäckar i dalbottenarna. Antalet större våtmarker är begränsat till ett fåtal mossar vars storlek varierar mellan 5 och 10 hektar. Området tillhör geologiskt den Sydvästskandinaviska berggrundsprovinsens västra gnejssegment. Bergarterna utgörs främst av tonaliter och granodioriter av Åmålstyp med stråk av sura vulkaniter och den mer basiska metagabbro. Berggrunden överlagras av ett som regel tunt jordtäcke av sandig-moig morän.

Inom Bjursjön - Gillertjärn finns flera närbelägna gammelskogar med liknande karaktär och biologiska värden som vid Bjursjöhöjden som är beslutade naturreseptat eller där Länsstyrelsen arbetar för reservatsbildning. Dessa utgörs av Gillertjärn, Ulvfjället, Segolstorpshöjden och Lilla Örtjärnsbogen. Efter tidigare skogsbränder finns ett större antal gammelaspår spridda i terrängen. Flertalet har föredömligt lämnats vid skogsbruksåtgärder vilket bl.a. gynnat gråspetten som förekommer med flera par i området. Landskapsavsnittet är ett av landets sista i början på 2000-talet där samtliga hackspettarter årligen häckar. Utöver reservaten finns fyra biotopskydd beslutade av Skogsvårdsstyrelsen samt två s.k. vitryggsområden som pekats ut på Bergvik Skogs marker (tidigare StoraEnso). Här inriktas skötsel så att lövskog rik på död ved utvecklas. Länsstyrelsen vill i reservatsarbetet prioritera objekt i särskilt värdefulla trakter/landskap där omfattande naturkvaliteter finns och/eller där skyddsarbete redan påbörjats. Därför framstår utvidgningen av Bjursjöhöjden, tillsammans med nya satsningar vid Ulvfjället, Lilla Örtjärnsbogen och Segolstorpshöjden, som en naturlig och prioriterad del av skogsskyddsarbetet i området.

Historik

Skogens struktur, brandstubbar och uppgifter från kartor och muntliga källor vittnar om att skogslandskapet i och omkring Bjursjöhöjden präglats av skogsbränder. En skogsbrand drog fram i området på 1860-talet och spår efter denna ses än idag i området. Den mänskliga påverkan i området har en lång historia. I omgivningarna finns flera lämningar efter gamla torp. Moderna skogsbruksåtgärder har på senare tid påverkat skogen då slutavverkningar genomförts i vissa bestånd. Nyare hyggen och ungskogar finns här och var.

MOTIVERING

Motiv till skydd och föreskrifter

Genom ett omfattande och till övervägande delar rationellt skogsbruk har många biotoper minskat kraftigt i omfattning och sammanhängande skogsområden fragmenterats. För växt- och djurlivet viktiga strukturer och processer som var vanliga före ett aktivt brukande av

2004-03-29

Dnr 511-8892-00

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

skogen håller på att försvinna. Processer som eld och översvämning som i naturtillståndet är viktiga för förnyande av skogsekosystemen, har i det närmaste upphört.

Genom en reservatsbildning vid Bjursjöhöjden bevaras en koncentration av äldre bestånd som uppkommit naturligt efter brand och där kvarvarande äldre skog endast i begränsad omfattning påverkats av skogsbruk. Vidare skapas nya möjligheter att anlägga skogsbränder i området genom reservatsbildningen. Bjursjöhöjden är också en viktig pusselbit i storområdet Bjursjön - Gillertjärn där en koncentration av värdefulla skogsmiljöer förekommer.

Området har ett stort *botaniskt* värde då det hyser ett stort antal hotade kryptogamer och vedsvampar, vars biotopkrav återfinns i naturskogar med stort inslag av gamla grova lövträd och gott om död ved. Det föreslagna naturreservatet har även ett stort *zoologiskt* värde genom gammelskogens speciella förutsättningar som livsmiljö för fågelfauna och vedlevande insekter. Värdena understryks ytterligare av mångfalden av hackspettar i området. Vitryggig hackspett, tretåig hackspett, mindre hackspett och gråspett har högt ställda krav på sin miljö, och uppträder i naturskogslignande skogar med hög trädslagsvariation och stort inslag av gamla lövträd. Förekomsten av häckande gröngöling är även det en värdefull kvalitetsindikator i ett barrskogslandskap. Skogshönsen tjäder och järpe har även de påverkats negativt genom skogslandskapets ökade fragmentering, minskad areal gammal skog och minskad andel lövträd. Ett bevarande av naturskogens kvalitéer är betydelsefull också för dessa arters förekomst inom området.

För de arter som är knutna till barrskogens sena successionsstadier, såväl som till brännor och lövrika stadier, med krav som inte tillgodoses i den brukade skogen, är ytterligare reduktion av biotopareal troligen förödande för deras långsiktiga överlevnad. Skogsbruk i de naturskogartade bestånden skulle därför vara ett allvarligt hot mot bevarandet av den biologiska mångfalden i området.

Reservatet innehåller prioriterade naturtyper, utpekade i EU:s habitatdirektiv, nämligen *västlig taiga* och *skogbevuxen myr* vilka har medtagits som ett av Sveriges bidrag till europeiska nätverket "Natura 2000". Området omfattas därför av Miljöbalkens 7 Kap 28-29§§ samt Förordnande om områdesskydd 16-20§§, där det framgår att Länsstyrelsen för sådant område har ansvar att säkerställa att en gynnsam bevarandestatus bibehålles eller återställs för berörda livsmiljöer eller arter.

Länsstyrelsen gör bedömningen att detta är ett mycket skyddsvärt område vars naturkvalitéer endast kan bevaras genom att det undantages från skogsbruk och arbetsföretag som påverkar mark, flora och fauna.

Proportionalitetsprincipen

I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en vägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Länsstyrelsen menar att den avgränsning av reservatet och de inskränkningar som gjorts av markanvändningen är nödvändiga, och att

2004-03-29

Dnr 511-8892-00

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

de inte går längre än vad som behövs för att uppnå syftet med reservatet. Länsstyrelsens ställningstagande i denna del har skett med tillämpning av proportionalitetsprincipen.

Upphävande av tidigare beslut

Eftersom det tidigare beslutade naturreservatet kommer att ingå som en del i det nya, med liknande föreskrifter och skötselriktning, upphäver Länsstyrelsen reservatsbeslutet och ersätter detta med ett nytt, enhetligt beslut med tillhörande skötselplan. Mot bakgrund av ovan, har Länsstyrelsen gjort bedömningen att det finns synnerliga skäl att upphäva det tidigare beslutet enligt 7 kap. 7§ miljöbalken.

ÖVRIGT

Beskrivning av reservatets gränser

Reservatets gräns i sydöst följer (medsols utmed gränsen) befintlig fastighetsgräns mot sydväst genom frötallställning, gammal tallskog och ungskog. I sydöstra kanten av reservatet vänder gränsen norrut i kanten mot myren och går igenom en tallungskog. Sedan följer gränsen ungefär i gammelskogskanten mot sydväst och sedan norrut igen mot sydänden av Stora Sundhöjdtjärnet. Här viker gränsen av mot sydväst igen och går i en rak linje ända fram till Sundhöjdens västbrant där gränsen går söderut och sedan mot sydväst igen i riktning mot Sundängen. Här viker gränsen av mot nordväst och följer sedan befintlig fastighetsgräns nedanför branten. Reservatet följer sedan befintlig fastighetsgräns mot nordöst i ca 380 meter och följer sedan samma raka linje genom ungskog. Gränsen gör sedan en liten vinkel utom gammelskogen och viker sedan av igen mot nordöst i riktning mot Bjursjöns västra strand. Strax utanför gammelskogsbeståndet i norr viker gränsen av mot sydost till en liten myr där gränsen återigen viker av mot nordöst och går ända ut i Bjursjön.

Ärendets handläggning

I samband med slutavverkningsplaner i anslutning till Sundängen i reservatets sydvästra del, inleddes nya diskussioner i slutet av december 2000 med markägaren. Frågan kom upp om en eventuell utvidgning av befintliga reservatet på Bjursjöhöjden. Som ersättning köptes en skogsfastighet av Naturvårdsverket som använts som bytesmark. Länsstyrelsen har engagerat Svefa AB, Karlstad i arbetet med värdering och förhandling.

Yttranden från remissinstanser

Bland de remissinstanser som svarat på utsänt *förslag till beslut* och inte har något att erinra är följande: Lantmäterimyndigheten och Svenska Naturskyddsföreningen i Säffle. Säffle kommun och Wermlands Ornitologiska Förening skriver i sina yttranden att de i grunden är positiv till förslaget men uppmärksammar att Bjursjön är källflöde till ett vattensystem med höga biologiska värden och ingår i länets och kommunens kalkningsplan. Länsstyrelsen har justerat föreskrifterna så att de inte påverkar pågående kalkningsverksamhet.

Skogsvårdsstyrelsen Säffle distrikt är också i grunden positiv men lämnar synpunkter med avseende på den planerade bränningens läge, dess kvalité samt sträckning på ev.

2004-03-29

Dnr 511-8892-00

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

vandringsled. Länsstyrelsen har förtydligat dessa aspekter kring bränningsåtgärden i skötselplanen. Vandringsledens sträckning planeras i detalj vid ett senare tillfälle.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga 6.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Kerstin Wallin. Föredragande har varit byrådirektör Fredrik Wilde. I den slutliga handläggningen har även deltagit chefsjurist Lars-Ove Olsson och länsantikvarie Göran Wettergren.

Kerstin Wallin

Fredrik Wilde

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

BESLUT

2004-04-02

Dnr 511-8892-00

Naturreservatet Bjursjöhöjden, Säffle kommun

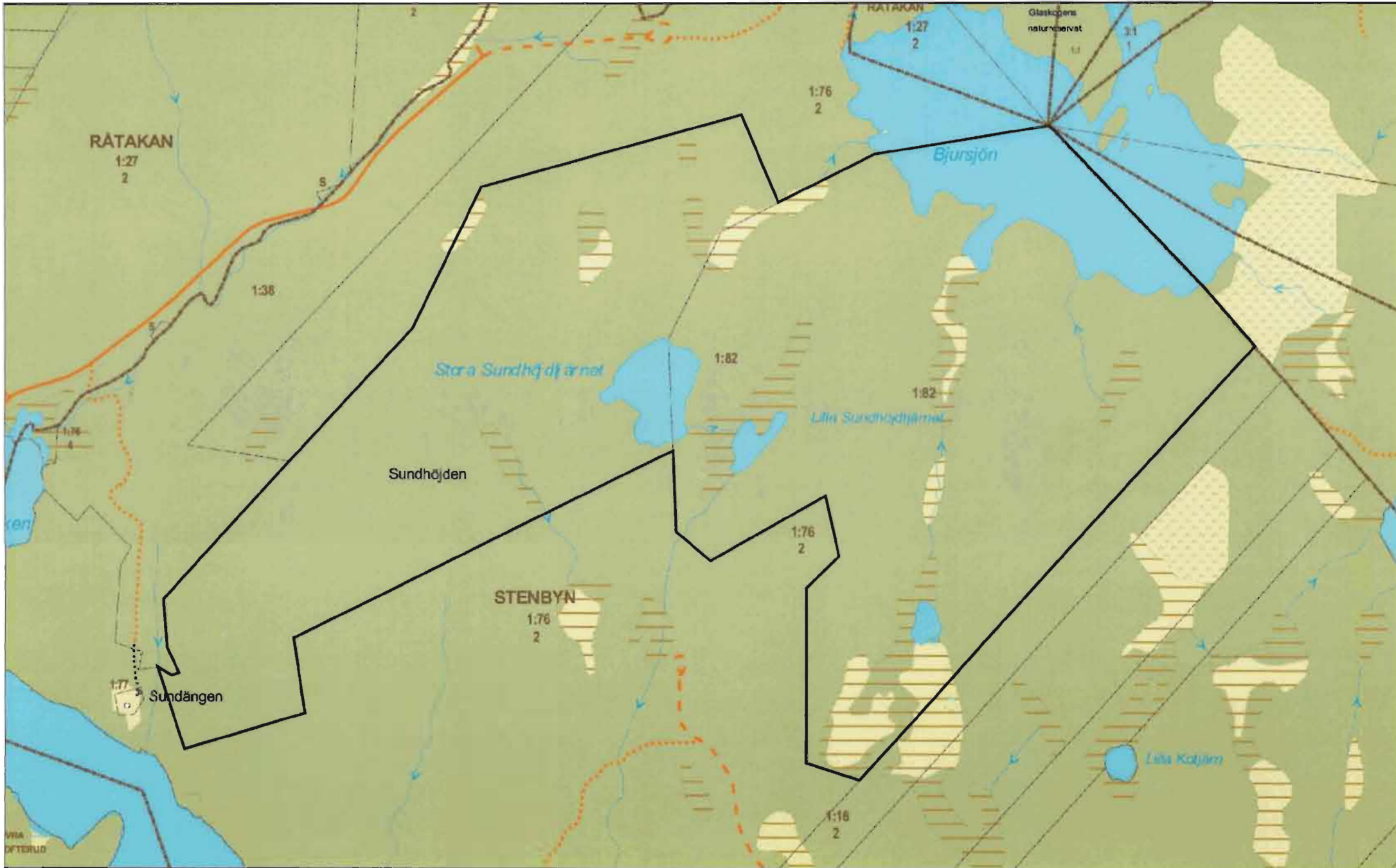
Sändlista

Stenbyns jaktlag, Jörgen Abrahamsson, Stabbesväg 15, 310 42 Haverdal MB
Elofsbyn-Stenbyns vägsamfällighetsförening, c/o Hans Elvingsson (adress nedan)MB
Hans Elvingsson, Ödmansgatan 8C, 662 34 Åmål
Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm
Boverket, Box 534, 371 23 Karlskrona
Skogsvårdsstyrelsen i Värmland-Örebro län, Box 387, 651 09 Karlstad
Skogsvårdsstyrelsen Säffle distrikt, Roger Gran, Box 92, 661 22 Säffle
Lantmäterimyndigheten, Bryggaregatan 11, Box 1068, 651 15 Karlstad
Vägverket Region Väst, Lokalkontor Värmlands län, Box 1051, 651 15 Karlstad
Säffle kommun, 661 80 Säffle
Värmlands läns Jaktvårdsförbund, Box 65, 660 60 Molkom
Lantbrukarnas Riksförbund, Länsförbundet i Värmlands län, Lillerud, 660 50 Vålberg
Naturskyddsföreningen, länsförbundet i Värmland, Verkstadsgatan 1, 652 19 Karlstad
Wermlands Ornitologiska Förening, Spelnäsgatan 9, 654 69 Karlstad
Värmlands Botaniska Förening, Stöpsjöhyttan 20, 682 91 Filipstad

Bilaga 1. Översiktskarta
Naturreservatet Bjursjöhöjden, Skala 1:100.000
Beslut 2004-03-29
dnr 511-8223-00

Bilaga 2. Beslutskarta
Naturreservatet Bjursjöhöjden, Skala 1:10.000
Beslut 2004-03-29
dnr 511-8223-00

BESLUT

2004-03-29

Dnr 511-8223-00

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

Bilaga 3. Registeruppgifter

Objektnamn	Bjursjöhöjden
Objektnummer	17-1063
Skyddsform	Naturresevat
Län	Värmland
Kommun	Säffle
Församling	Långserud
Läge	13 km nordväst Långseruds kyrka
Mittpunktskoordinater	1315088 / 6589129
Kartblad	Terrängkartan blad 10C NV Fastighetskartan blad 10C 7c, 7d
Naturgeografisk region	28b, Kuperad sydlig boreal
Gräns	Digitaliserade gränser finns att tillgå via Länsstyrelsen Värmland.
Area	154 hektar, varav 130 hektar barrskog, 11 hektar myr och 13 hektar sjö
Fastigheter och fastighetsägare	Stenbyn 1:82 Staten (naturvårdsfonden)
Kategori av sakägare	Privat
Nyttjanderätter	Jaktarrende finns på naturvårdsfondens fastighet Stenbyn 1:82 Ingår i Långseruds västra älgskötselområde
Skyddsföreskrifter	Indispensabla totala: A1-6, C1 Indispensabla partiella: - Dispensabla: C2-6
Skyddsföreskrifter produktiv skogsmark	A1
Planerade anläggningar	P-plats, informationstavla, vandringsled
Inventeringar, övrig dokumentation	Nyckelbiotopsinventering, insektsinventering hackspettinventeringar
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen i Värmlands län
Naturtyp enligt Natura 2000	Västlig taiga (9010) 87 hektar (52% av produktiv skogsmark) Skogbevuxen myr (91D0)

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

Bilaga 4. Skötselplan

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET BJURSJÖHÖJDEN, SÄFFLE KOMMUN

Innehåll

Syftet med naturvårdsförvaltningen	1
Beskrivning	2
Historisk och nuvarande markanvändning	2
Indelning i skötselområden (beskrivning, mål och åtgärder)	
Uppföljning av kvalitetsmål och eventuella åtgärders effekt.....	
Information och tillgänglighet	10
Utmärkning av naturreservatets gräns.....	10
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder.....	10
Tillsyn	10
Dokumentation	10
Finansiering av naturvårdsförvaltningen	11
Bilaga 4.1 till skötselplan: Skötselplanekarta	
Bilaga 4.2 till skötselplan: Ekonomisk utredning	

Skötselplanen omfattar denna textdel, bifogad skötselplanekarta, bilaga 4.1, samt ekonomisk utredning, bilaga 4.2. Skötselplanen bör revideras vart tionde år. Erfarenheter från naturvårdsförvaltningen eller naturvårdsbiologisk forskning kan påkalla en tidigare revision.

SYFTET MED NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Förekomsten av gamla naturskogsartade bestånd, gamla grova lövträd och en rik förekomst av död ved innebär att området utgör en mycket gynnsam livsmiljö för många arter med reducerad förekomst i det brukade skogslandskapet. Att bevara och förstärka förutsättningarna för skogslevande arter som t ex hackspettar, vedlevande insekter och krävande kryptogamer är en hörnsten i naturreservatet. Ett bevarande med den inriktningen innebär ett bibehållande av gamla naturskogsbestånd med rik förekomst av död ved och grova lövträd samt nyskapande av brandfält. Inom ramen för Natura 2000 är en viktig del av syftet också att uppnå och upprätthålla gynnsam bevarande status för naturtyperna västlig taiga och skogbevuxen myr. Naturtyperna skall ha en utbredning minst motsvarande nuvarande areal och innehålla tillräckligt av de strukturer och processer som är av betydelse för ingående typiska arter. Naturtypen västlig taiga prioriteras. Vidare skall gynnsam bevarandestatus upprätthållas för utpekade arter enligt habitat- och fågeldirektivet. De arter som pekats ut eller kommer att föreslås på Bjursjöhöjden är följande: grön sköldmossa spillkråka, vitryggig hackspett, tretåig hackspett, gråspett, tjäder, orre, järpe, pärluggla och spurvuggla.

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

Syftet med naturvårdsförvaltningen är därför, dels ett bibehållande av gamla naturskogsbestånd med rik förekomst av död ved och grova lövträd, och dels nyskapande av brandfält.

Allmänhetens tillgång till området skall utökas, liksom möjligheten att få information om områdets naturvärden och brandens betydelse i skogsekosystemet.

Syftet ska nås genom att:

- områdets skötsel grundas på bevarande av de gamla grandominerade skogarna genom fri utveckling eller mindre naturvårdsåtgärder såsom selektiva ringbarkningar och avverkningar etc. för att gynna lövträd.
- kontrollerad naturvårdsbränning.
- genom lämpliga anordningar markera reservatet, information till allmänheten samt öka tillgängligheten till området genom vandringsled.

BESKRIVNING

Reservatsområdet ligger mellan 160 och 270 m ö h. Från Bjursjön och Bjursjöhöjden strax söder sjön, sträcker sig reservatet västerut över Stora Sundhöjdtjärnet och Sundhöjden, ner mot Sundängen invid Björnklammen i sydväst.

Merparten av reservatets fastmarksskog, cirka 128 hektar, består av äldre granskog i sent successionsstadium eller magrare tallskogar med inslag av hållmarker. På mossar och mossepartier dominerar tall med inslag av enstaka björk och gran. Död ved av både barr- och lövträd förekommer fläckvis i rikligt mängd. De största naturvärdena i reservatet är knutna till de gamla granskogsbestånden med visst lövinslag och till de spridda, vid avverkning lämnade gamla aspar som finns på hyggen och i ungskogar. I de äldre, naturskogsartade bestånden finns en koncentration av rödlistade arter som föredrar fuktiga och skuggiga miljöer, bl.a. en artrik kryptogamflora.

För administrativa data se bilaga till reservatsbeslutet (bilaga 3).

Historisk och nuvarande markanvändning

Skogens struktur, brandstubbar och uppgifter från kartor och muntliga källor vittnar om att skogslandskapet i och omkring Bjursjöhöjden präglats av skogsbränder. En skogsbrand drog fram i området på 1860-talet och spår efter denna ses än idag i området. Den mänskliga påverkan i området har en lång historia. I omgivningarna finns flera lämningar efter gamla torp. Moderna skogsbruksåtgärder har på senare tid påverkat skogen då slutavverkningar genomförts i vissa bestånd. Nyare hyggen och ungskogar finns här och var.

SKÖTSELOMRÅDEN

Reservatet har delats upp i 7 skötselområden, motsvarande tre olika skötselriktningar. Nedan beskrivs varje delområde med avseende på karaktär,

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

naturvärde, artfynd (signal- och rödlistade insekter, kärlväxter och kryptogamer), miljö kvalitetsmål och skötselåtgärder. De arter som är rödlistade är försedda kategoriförkortning efter det latinska namnet. Kategorierna och namnen följer *Rödlistade arter i Sverige 2000* (Gärdenfors. U. ArtDatabanken, SLU Uppsala).

Skötselområde 1

Området är fördelat på två delområden och består till stor del av 120 - 160-årig naturskogsartad barrblandskog på totalt 23,5 hektar. Inslag av björk, asp och klibbal. Hela området har klassats som nyckelbiotop och uppfyller definitionen för EU-habitatet *Västlig taiga*. Naturvärdena utgörs främst av den bitvis rika förekomsten av granrötlågor, gamla aspar och beskuggade lodytor. Stor del av de gamla asparna står mörkt och inträngda i granskogen.

Arter

Stor del av de arter som finns förtecknade i bilaga 5 till beslutet är funna i detta skötselområde. Dessa är främst knutna till gran och asp samt i viss mån beskuggade lodytor. Granlevande arter som större flatbagge *Peltis grossa* (VU), bronshjon *Callidium coriaceum* (NT), rosenticka *Fomitopsis rosea* (NT) och violettgrå tagellav *Bryoria nadvornikiana* (NT) förekommer. Dessutom de aspknutna arterna stor aspticka *Phellinus populicola* (NT), grymig gelélav *Collema subflaccidum* (VU) och blylav *Degelia plumbea* (VU). Den sistnämndas status är dock osäker i dagsläget då den endast är funnen på en bäverfälld asp intill Bjursjön. På en lodyta har fynd gjorts av norsk näverlav *Platismatia norvegica* (VU).

Kvalitetsmål

Inom en 20-års period skall hela skötselområdet innehålla 20% död ved av den totala virkesvolymen. Övervägande delen bör vara död granved i olika nedbrytningsstadier. Lövandelen bör öka jämfört med nuvarande nivå till ca 10% av grundytan och de äldre/gamla lövträdens livslängd skall förlängas genom ringbarkning av konkurrerande barrträd.

Åtgärder

Skötselområdet lämnas i stora delar orörd. Selektiva åtgärder som t.ex. ringbarkning av gran genomförs dock på spridda punkter. Granar runt gamla lövträd, främst aspar, prioriteras. Syftet är att livslängden ökar på lövträden, att ljusinsläppet ökar, att lövandelen ökar samt att bildandet av död granved påskyndas.

Skötselområde 2

Huvuddelen av områdets 4,5 hektar utgörs av relativt mager, ca 150-årig ljungtallskog. Skötselområdets naturskogs karaktär tilltar. Inslag av gran och enstaka björk. I dagsläget finns begränsad förekomst av död ved i form av spridda talltorrakor

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

och lågor. De flesta tallågorna återfinns i kantzonen mot ungskogen i väster. Där är också här som angrepp efter raggbock observerats på en tallåga.

Arter

Raggbock *Tragosoma depsarium* (VU)

Garnlav *Alectoria sarmentosa*

Grynig blåslav *Hypogymnia farinacea*

Kvalitétsmål

Flerskiktad och luckig gammal tallskog med naturskogsprägel. Inom en 20-års period bör andelen död ved uppgå till 10% av volymen. Särskilt bör lämpliga tallågor för raggbock skapas.

Åtgärder

Ringbarkning, katning och fällning av tall bör genomföras på spridda punkter. Yngre till medelålders gran med lågt naturvärde intill gammeltallar bör ringbarkas.

Skötselområde 3

Planterade hyggen och ungskogar på totalt ca 39 hektar fördelat på ett tiotal delområden. Gemensamt för många av delområdena är förekomst av spridda, äldre tallar och enstaka lämnade björkar och aspar. Naturvärdena är överlag låga men här och var finns enstaka gamla aspar och tallar som är värdefulla ur naturvårdssynpunkt. Bl.a. har kläckhål efter den rödlistade skalbaggen aspraktbagge hittats på solexponerade gamla aspar. Störst möjlighet att få upp nytt löv finns i östra delen där framförallt föryngringen av björk är fläckvis betydande. Inslag av ung asp och rönn förekommer även. På det nya hygget nedanför branten vid Sundängen borde också lövpotentialen vara stor. I övriga delområden är lövets framtidsutsikter mycket små.

Arter

Aspraktbagge *Poecilognota variolosa* (NT)

Skrovellav *Lobaria scrobiculata* (NT)

Lunglav *Lobaria pulmonaria*

Korallblylav *Parmeliella triptophylla*

Bårdlav *Nephroma parile*

Krushättemossa *Ulota crispa*

Kvalitétsmål

Målet är att skapa naturskogslika bestånd så snabbt som möjligt. Andelen död ved bör vara minst 20% av totala volymen då varje enskilt bestånd uppnått en medelålder på 100 år.

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

Åtgärder

kan mindre ingrepp där lövandelen ökas genomföras för att skapa ett så lövrikt bestånd som möjligt.

Skötselområde 4

Talldominerad skog i småkuperad terräng på ca 33,5 hektar. Inslag av gran och spridda aspar och björkar. Övervägande delen av fältskiktet utgörs av ljungtyp med inslag av blåbär och lavrik typ. Ett litet grandominerat område finns strax väster om Stora Sundhöjdtjärnet. En klon med gamla aspar finns strax nordväst om tjärnet med kraftig underväxt av ung gran. Spår efter tjäder och tretåig hackspett. Kulturlämning är känd i form av ett kors som ristats på en levande tall där "Anders i Sundängen" vådaskjöts till döds under älgjakt 1903.

Arter

Brunpudrad nållav *Chaenotheca gracillima* (NT)

Dvärgbägarlav *Cladonia parasitica* (NT)

Liten blekspik *Sclerophora peronella* (NT)

Garnlav *Alectoria sarmentosa*

Kortskaftad ärgspik *Microcalicium ahlneri*

Gulnål *Chaenotheca brachypoda*

Gammelgranslav *Lecanactis abietina*

Kattfotslav *Arthonia leucophelleae*

Lunglav *Lobaria pulmonaria*

Bårdlav *Nephroma parile*

Korallblylav *Parmeliella triptophylla*

Vedticka *Phellinus viticola*

Grön sköldmossa *Buxbaumia viridis* (NT)

Vågig sidenmossa *Plagiothecium undulatum*

Fällmossa *Antitrichia curtipendula*

Kvalitétsmål

Bibehållen och utvecklad naturskogskaraktär (utvecklas mot samma karaktär som skötselområde 1) utan åtgärder på ca halva arealen (främst östra och norra delen). Övriga delar brandfält med stora mängder bränd, död ved och efterföljande succession av tall och löv. Förekomst av brandgynnad insekts- och fågelfauna.

Åtgärder

Kontrollerad naturvårdsbränning i västra delen på ca halva arealen, där så mycket som möjligt av den ursprungliga trädvolymen lämnas vid huggningsåtgärd inför bränning. Lövträd lämnas helt. Ytan som ska brännas avgränsas utifrån praktiska gränser inom skötselområdet. De flesta av de signal- och rödlistade arterna är funna i koncentrationer av aspar eller sumpskogsfleckar. Dessa bör skonas från branden i

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

möjligaste mån. Den kulturhistoriskt värdefulla ristade tallen skall skonas helt. Efter bränningen bör ett stängsel uppföras för att stängsla ut viltet inom en minst 1 hektar stor yta där potentialen för lövuppslag bedöms vara störst. Detta för effektivare förnyring av främst löv.

Skötselområde 5

Grandominerad västsluttning och fuktig svacka på totalt 3,9 hektar, med inslag av tall, björk, asp och rönn. Fältskiktet består huvudsakligen av blåbärstyp uppblandat med smalbladig grästyp. Sumpskogspartier med glasbjörk och klibbal förekommer också. Skogen är välsluten och partier rika på granlågor finns här och var. Lodytor, gamla lövträd och torrträd är exempel på nyckelelement som noterats. Tilltagande självgallring hos gran.

Arter

Stjärntagging *Asterodon ferruginosus* (NT)
Ullticka *Phellinus ferrugineofuscus*
Vedticka *Phellinus viticola*
Brunpudrad nållav *Chaenotheca gracillima* (NT)
Lunglav *Lobaria pulmonaria*
Bårdlav *Nephroma parile*
Gammelgranslav *Lecanactis abietina*
Rostfläck *Arthonia vinosa*
Kattfotslav *Arthonia leucophelleae*
Grön sköldmossa *Buxbaumia viridis* (NT)
Vågig sidenmossa *Plagiothecium undulatum*
Krushättemossa *Ulota crispa*

Kvalitetsmål

Inom en 20-års period skall hela skötselområdet innehålla 20% död ved av den totala virkesvolymen. Övervägande delen bör vara död granved i olika nedbrytningsstadier. De äldre/gamla lövträdens livslängd skall förlängas genom ringbarkning av konkurrerande barrträd.

Åtgärder

Skötselområdet lämnas i stora delar orörd. Selektiva åtgärder som t.ex. ringbarkning av gran genomförs dock på spridda punkter. Granar runt gamla lövträd, främst aspar, prioriteras. Syftet är att livslängden ökar på lövträden, att ljusinsläppet ökar, att lövandelen ökar samt att bildandet av död granved påskyndas.

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

Skötselområde 6

Barrblandskog bestående av gran med inslag av tall, asp, björk, sälg och rönn. Norra delen består av barrblandskog med relativt hög andel gran medan sydvästra delen är talldominerad. Gammelasparna förekommer enstaka spridda eller i koncentrationer. Spridd död ved i form av högstubbar, lågor och gamla tallbrandstubbar. Sydvästra delen består av mager och gles tallskog med stort inslag av hållar. Tidigare skogsbruksåtgärder har skapat en skiktad skog med inslag av gran, björk och asp. Enstaka saltorkad död ved finns i anslutning till hållarna. Spridda gamla tallar som börjar utveckla spärrgrenighet och pansarbark, är kanske den mest värdefulla ingrediensen i delområdet vilket skapar stor ålders- och dimensionsspridning i beståndet. Dock råder det stor brist på död tallved.

Arter

Vedtrappmossa *Anastrophyllum hellerianum* (NT)

Grön sköldmossa *Buxbaumia viridis* (NT)

Krushättemossa *Ulota crispa*

Garnlav *Alectoria sarmentosa*

Grynig blåslav *Hypogymnia farinacea*

Lunglav *Lobaria pulmonaria*

Veckticka *Antrodia pulvinascens* (NT)

Rävticka *Inonotus rheades*

Kvalitetsmål

På sikt skall hela skötselområdet innehålla 20% död ved av den totala virkesvolymen. Övervägande delen skall vara död barrved i olika nedbrytningsstadier. Lövandelen skall öka och de äldre/gamla lövträdens livslängd skall förlängas.

Åtgärder

Mindre åtgärder som ringbarkning/röjning av gran och tall bör genomföras på spridda punkter. Barrträd runt gamla lövträd där främst aspar prioriteras. Syftet är att livslängden ökar på lövträden, att ljusinsläppet ökar, att lövandelen ökar samt att bildandet av död barrved påskyndas. Övriga delar lämnas orörda.

Skötselområde 7

I västbranten mot torpet Sundängen växer gammal tallskog där man kan förvänta sig en intressant fauna av vedlevande insekter. Gammeltallar som borrats uppnår en ålder på ca 250 år. Inslag av gran och enstaka björk och asp förekommer. I den nedre delen av branten ökar inslaget av gran och lövträd.

Arter

Vedtrappmossa *Anastrophyllum hellerianum* NT

Stubbspretmossa *Herzogiella seligeri*

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

Tallticka *Phellinus pini*
Rävticka *Inonotus rheades*
Vedticka *Phellinus viticola*
Lunglav *Lobaria pulmonaria*
Garnlav *Alectoria sarmentosa*
Kortskaftad ärgspik *Microcalicium ahlneri*

Kvalitétsmål

Flerskiktad och luckig gammal tallskog med naturskogsprägel. Inom en 30-års period bör andelen död ved uppgå till 10% av volymen. Särskilt bör solexponerad, död tallved skapas.

Åtgärder

Skötselområdet bör tills vidare lämnas orört. På sikt kan mindre åtgärder bli aktuella för att bibehålla och skapa luckor och död ved i beståndet genom ringbarkning och trädfällning.

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

Rangordnade intresseaspekter	Internationell status (Natura 2000)		
Definitioner	Prioriterad naturtyp	Ingår i nätverket	
Naturtyper:			
Skogbevuxen myr (91D0)	X		
Västlig taiga (9010)	X		
	Habitatart/ fågeldirektivet		Rödlistad
Arter:			
Vitryggig hackspett	X	X	X (CR)
Mindre hackspett		X	X (VU)
Tretåig hackspett	X	X	X (VU)
Gråspett	X	X	
Spillkråka	X	X	
Göktyta			X (VU)
Orre	X	X	
Tjäder	X	X	
Järpe	X	X	
Pärluggla	X	X	
Sparvuggla	X	X	
Större flatbagge			X (VU)
Raggbock			X (VU)
Bronshjon			X (NT)
Asppraktbagge			X (NT)
Skrovellav			X (NT)
Brunpudrad nållav			X (NT)
Violettblå tagellav			X (NT)
Grynig gelélav			X (VU)
Blylav			X (VU)
Norsk näverlav			X (VU)
Liten blekspik			X (NT)
Dvärgbägarlav			X (NT)
Västlig njurlav			X (NT)
Stor aspticka			X (NT)
Veckticka			X (NT)
Vit vedfingersvamp			X (NT)
Skinntagging			X (NT)
Doftskinn			X (NT)
Rosenticka			X (NT)
Gränsticka			X (NT)
Gammelgranskål			X (NT)
Grön sköldmossa	X	X	X (NT)
Vedtrappmossa			X (NT)

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

Tabell 2. Prioriterade bevarandevärden för de i området förekommande naturtyperna enligt karta i fig. 1 samt för inom området observerade hotklassade arter.

INFORMATION OCH TILLGÄNGLIGHET

Nuläge:

Särskilda anordningar för information och tillgänglighet för allmänheten saknas för närvarande.

Mål:

Naturreservatet är lättillgängligt för den intresserade allmänheten. Information om områdets naturtyper, typiska förekommande växter och djur samt gällande föreskrifter lämnas på informationstavla samt vandringsled från parkeringsplats till reservatet.

Åtgärder:

P-plats anvisas vid skogsbilvägens slut strax nordost om Stora Kotjärn, söder om reservatet. En stig drages och markeras genom skogen på befintlig traktorväg fram till reservatets gräns (enligt särskilt avtal med berörda markägare). Vid P-platsen placeras en enkel informationstavla, innehållande information om området, dess natur och kultur samt reservatets föreskrifter.

UTMÄRKNING AV NATURRESERVATETS GRÄNS

Utmärkning skall utföras enligt svensk standard (SIS 031522).

SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV PLANERADE SKÖTSELÅTGÄRDER

År 1	Markering av reservatets gränser
År 1-3	ordningställande av P-plats och stig, samt informationstavla
År 1-10	Manuella naturvårdsåtgärder
År 1	Naturvårdsbränning i skötselomr. 4

TILLSYN

Naturvårdsförvaltaren skall utöva fortlöpande tillsyn av reservatet. För uppgiftens utförande bör lokal tillsynsman eller motsvarande engageras.

DOKUMENTATION

Naturvårdsförvaltaren dokumenterar årligen utförda skötselåtgärder, tillsyn över föreskrifter, uppföljning av skötsel- och kvalitetsmål inklusive de i skötselplanen fastställda nyckeltalen samt kostnader för och finansiering av verksamheten.

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

Vidare skall naturvårdsförvaltaren ansvara för att naturvetenskaplig dokumentation utförs.

FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Beräknade kostnader och planerad finansiering för naturvårdsförvaltningen fördelas dels på de löpande skötselåtgärderna, dels på restaureringsåtgärderna. En redovisning för perioden 2003 –2004 finns i bilaga 4.2. Kostnaderna redovisas inte i skötselplanen, och denna del fastställs inte med skötselplanen.

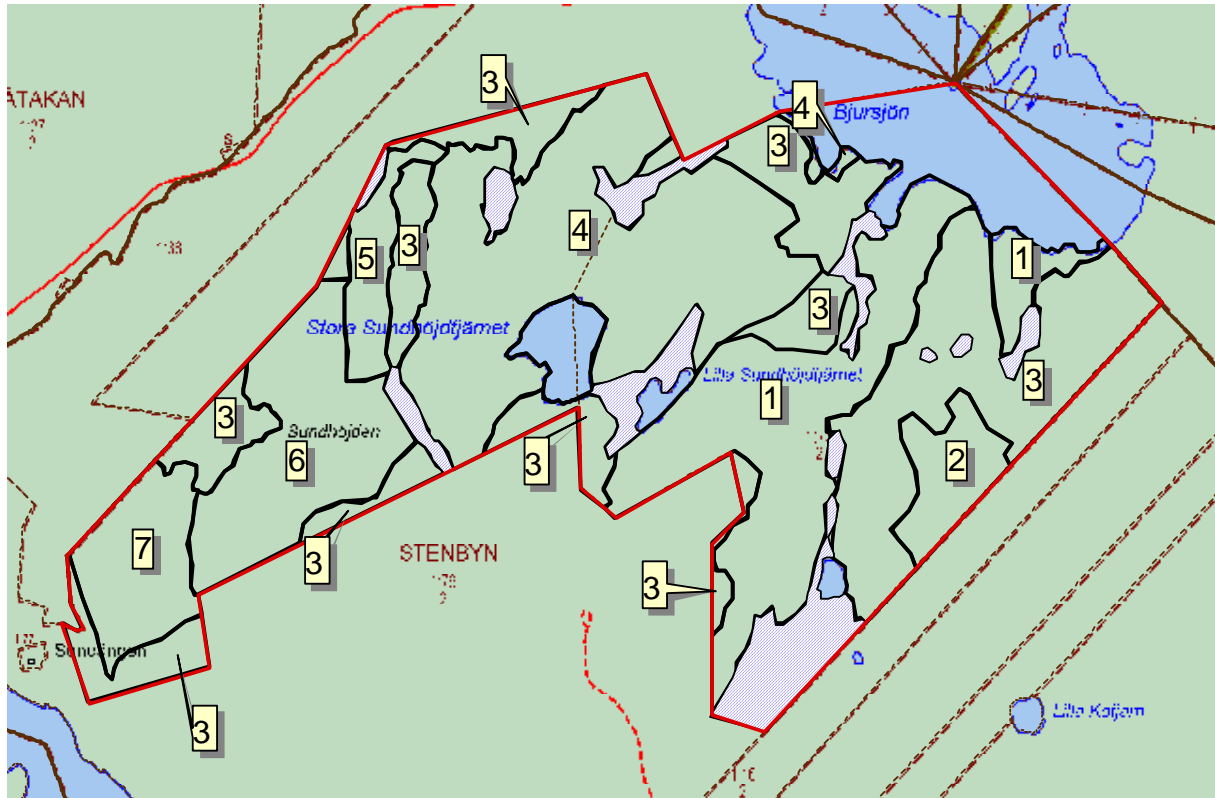
Staten bekostar utmärkning av reservatets gränser, iordningställande av parkeringsplats, informationstavla och vägvisning samt tillsyn, löpande underhåll och grundläggande dokumentation.

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

Bilaga 4.1 SKÖTSELPLANKARTA

Skötselområden

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

Bilaga 4.2 EKONOMISK UTREDNING AV PLANERADE ÅTGÄRDER

ÅTGÄRDER	PRIOR	ÅR	KOSTNAD (SKR)
Gränsmarkering	1	04	15.000
P-plats	1	04	10.000
Informationstavla, skyltning	1	04	10.000
Vandringsled	1	04	10.000
Informationsmaterial	3	04	3.000
Dokumentation/uppföljning	2	05	15.000
Bränning	1	04	120.000
Stängsling	1	04	25.000
Extensiva naturvårdsåtgärder	2	04	10.000
Tillsyn	1	årligen	2.000

Bilaga 5. Artförteckning

Nedan förtecknas samtliga arter som är noterade de senaste ca tio åren inom det föreslagna naturreservatet Bjursjöhöjden, Säffle kommun. Arterna är antingen rödlistade (med på listan över hotade och hänsynskrävande växter och djur, ArtDatabanken 2000), indikatorarter för skyddsvärd skog (bl.a. signalarter enligt Skogsstyrelsen) eller förtecknade i EU:s fågeldirektiv.

Fåglar

Vitryggig hackspett *Dendrocopos leucotos* (CR)
 Tretåig hackspett *Picoides tridactylus* (VU)
 Göktyta *Jynx torquilla* (VU)
 Spillkråka *Dryocopus martius*
 Gråspett *Picus canus*
 Järpe *Bonasia bonasia*
 Orre *Tetrao tetrix*
 Tjäder *Tetrao urogallus*
 Sparvuggla *Glaucidium passerinum*
 Päruggla *Aegolius funereus*

Insekter

Större flatbagge *Peltis grossa* (VU)
 Raggbock *Tragosoma deparium* (VU)
 Aspraktbagge *Descarpentriesina variolosa* (NT)
 Bronshjon *Callidium coriaceum* (NT)

Lavar

Grynig gelélav *Collema subflaccidum* (VU)
 Blylav *Degelia plumbea* (VU)
 Norsk näverlav *Platismatia norvegica* (VU)
 Västlig njurlav *Nephroma laevigatum* (NT)
 Skrovellav *Lobaria scrobiculata* (NT)
 Violettblå tagellav *Bryoria nadvornikiana* (NT)
 Brunpudrad nållav *Chaenotheca gracillima* (NT)
 Dvärgbägarlav *Cladonia parasitica* (NT)
 Liten blekspik *Sclerophora peronella* (NT)
 Kortsftad ärgspik *Microcalicium ahlneri*
 Skuggblåslav *Hypogymnia vittata*
 Koralllav *Sphaerophorus globosus*
 Skinnlav *Leptogium saturninum*
 Lunglav *Lobaria pulmonaria*
 Stuplav *Nephroma bellum*
 Bårdlav *Nephroma parile*
 Norrlandslav *Nephroma arcticum*
 Kvistspik *Phaeocalicium populneum*
 Korallblylav *Parmeliella triptophylla*
 Gytterlav *Pannaria pezizoides*
 Garnlav *Alectoria sarmentosa*
 Kattfotslav *Arthonia leucopellaea*
 Rostfläck *Arthonia vinosa*
 Gammelgranslav *Lecanactis abietina*
 Gulnål *Chaenotheca brachypoda*
 Koralllav *Sphaerophorus globosus*

Svampar

Veckticka *Antrodia pulvinascens* (NT)
 Stjärntagging *Asterodon ferruginosus* (NT)
 Rosenticka *Fomitopsis rosea* (NT)
 Stor aspticka *Phellinus populicola* (NT)
 Gränsticka *Phellinus nigrolimitatus* (NT)
 Gammelgranskål *Pseudographis pinicola* (NT)
 Vit vedfingersvamp *Lentaria epichnoa* (NT)
 Doftskinn *Cystostereum murraili* (NT)

Skinntagging *Dentipilis fragilis* (NT)
Rävticka *Inonotus rheades*
Ullticka *Phellinus ferrugineofuscus*
Tallticka *Phellinus pini*
Vedticka *Phellinus viticola*

Mossor

Vedtrappmossa *Anastrophyllum hellerianum* (NT)
Grön sköldmossa *Buxbaumia viridis* (NT)
Fällmossa *Antitrichia curtipendula*
Vågig sidenmossa *Plagiothecium undulatum*
Krushättemossa *Ulotia crispa*
Mörk husmossa *Hylocomium umbratum*
Stubbspretmossa *Herzogiella seligeri*
Platt fjädermossa *Neckera complanata*

Uppgiftslämnare: Johan Bohlin, Roger Gran och Fredrik Wilde.

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten

dnr 511-8892-00

Bilaga 6

Hur man överklagar

Om Ni vill överklaga Länsstyrelsens beslut skall Ni skriva till regeringen, Miljödepartementet.

OBS!

SKRIVELSEN SKALL DOCK SKICKAS ELLER LÄMNAS TILL LÄNSSTYRELSEN.

- För att Ert överklagande skall kunna tas upp till prövning måste Er skrivelse ha kommit in till Länsstyrelsen inom tre veckor från den dag då Ni fick del av beslutet.
- Tala om vilket beslut Ni överklagar, t.ex. genom ärendets diarienummer (numret överst till höger på beslutet).
- Underteckna skrivelsen, gör namnförtydligande samt uppge postadress och telefonnummer. Telefonnummer till Er arbetsplats bör också anges.

Ni kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt Er.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni ringa eller skriva till Länsstyrelsen. Länsstyrelsens adress och telefonnummer framgår av beslutet.